

Celo skladišče železa v želodcu

Mariborsko okrožno sodišče je obsodilo v tednu pred cvetno nedeljo na dosmrtno ječo 30 letnega Jožefa Koder, mehanika iz Maribora, kateri je zagrešil v tovarišiji z Melhiorjem Pintaričem več tolovajstev in je vznemirjal dolgo časa z razbojništvom mariborsko okolico, Dravsko polje in Dolenjsko. Obsojeni Koder čaka na pravomočnost obsodbe v celici mariborske jetnišnice.

Znano je, da požirajo nevarni zločinci po obsodbi razne železne ter pločevinaste predmete z namenom, da bi bili oddani v bolnišnico in bi od tam lahko zbežali. Ker je pobeg kaznjencev iz bolnišnice radi preiskave želodca že parkrat uspel, so postali v jetnišnici in mariborski kaznilnici bolj previdni.

Omenjeni težki zločinec Koder se je tudi poslužil po zgledu nekaterih prednikov navade požiranja železnih predmetov, da bi si končal iz obupa nad prisojeno mu dosmrtno ječo življenje, ali pa, da bi prišel v bolnišnico in od tam v ljubo svobodo.

Kodra nadzorujoči paznik je javil jetniškemu zdravniku, da je obsojeni v zadnjem času kljub običajni hrani močno shujšal.

Kaznjenec je končno priznal zdravniku, da je pogoltnil 24. aprila kose železa, žebelj ter žico. Ker je postajalo stanje bolnika nevarno, so ga prepeljali z verigami na rokah in nogah v mariborsko splošno bolnišnico. Po pregledu po rentgenu ga je operiral dr. Vladimir Brezovnik, primarij II. kirurškega oddelka, na želodcu, v katerem je na največje začudenje odkril celo skladišče železa. Iz Kodrovega želodca je privlekel tri železne zapirale ali »hakle« od oken v dolžini 15–20 cm in precej debele, ter dolg žebelj. V tankem črevesu mu je tičala 20 cm dolga in nekaj milimetrov debela žica.

Operacija je povsem uspela in bo Koder čisto zdrav v najkrajšem času zapu-

stil bolnišnico in bo moral nazaj v ječo, kjer bo odslej bolj previden glede prehude obremenitve želodca s predolgimi in preveč debelimi okenskimi »hakli« ter žebli!

Naši rajni

Sv. Anton v Slov. goricah. Umrl je dne 6. marca daleč naokrog znani Oeh Janez, p. d. Strah, iz Coetinec, kateri zasluži, da mu tudi »Slov. gospodar« v spomin poda par vrstic kot svojemu staremu, nad 30 let zvestemu naročniku. Pokojnik je bil daleč naokrog znan kot izvrsten muzikant, ki je znal nešteto krat kakršno koli družbo razvedriti s svojim veselim značajem. Bil je glasbeno izredno nadarjen in je v svoji starosti večkrat izjavil: kako bi rad svoj talent dal komu drugemu, ako bi ga lahko. 13 let je bil tudi naš organist in je kot pevovodja mnogo storil za čast božjo. V mladih letih je bil tudi agilen prosvetni delavec. Bil je globoko veren, kar je tudi vcepil v svojo družino in lahko o njem mirno rečemo, da mu je v resnici bilo v življenju geslo: moli in delaj! Bil je izredno skrben in delaven. Njega ni nikoli nikdo našel brez dela in tudi kljub starosti 74 let mu nobeno jutro ni bilo prezgodnje. V njegovo hišo je smelo zahajati samo le katoliško časopisje in knjige. Bil je vedno trdne narave, le pred smrtjo je nekaj tednov bil v postelji, kjer je bil previden tudi s sv. zakramenti. Pogreb je bil 9. marca, katerega je vodil njegov svak, g. duhovni svetnik in nasgr. Jakob Gašparič iz Trbovelj. Na domu mu je v slovo zapel domači pevski zbor pod vodstvom pokojnikovega nečaka g. Jakoba Mohorič, trojiška godba pa mu je zaigrala žalostinko, nakar so člani domačega Društva starih vojakov in invalidov ponesli krsto v domačo cerkev, v katero je tako rad zahajal. Sv. mašo zadušnico je daroval g. župnik Gašparič, kateri se je tudi pri odprtem grobu z v arce segajočih besedah poslovil od našega Janeza. Tokrat menda ni ostalo nobeno oko suho. Nato se je poslovil od rajnega št. njegov sobčan Lorenčič Vinko, in to v imenu Društva starih vojakov. Domači pevci so mu zapeli žalostinko, godba je še zadnjič zaigrala svojemu sotovarišu par žalostnih akordov, oči navzočih pa so bile uprte v svežo in prerano gomilo našega priljubljenega Janeza, a iz are vseh se je nemo izražal bolesten vzdih: Bog Ti daj večni mir in pokoj in na svidenje v rajski višavi! — Žalujočima sinovoma, od katerih je starejši oženjen, mlajši pa je tajnik pri domači občini, kakor tudi vsem ostalim žalujočim izrekamo sožalje!

Sv. Ana v Slov. goricah. Tužno so zapeli zvonovi iz lin naše farne cerkve in nam naznanili žalostno vest. Na Ščavnici je umrla 18. aprila po kratki in mučni bolezni v 75. letu starosti kneticavdova Kraner Julijana. S pokojnico je legla v grob ena najzgodnejših krščanskih mater, ki se je odlikovala po svojem lepem krščanskem življenju in bila po svojih dobrih delih v najlepši zgled vsakomur, ki jo je poznal. Bila je globokoverna, ki ni nikdar zanemarjala verskih dolžnosti in se ravnala po božjih zapovedih ter bila vdana v božjo previdnost. Noben berač ni odhajal od nje praznih rok. Svojo dobrosrčnost je kazala napram vsakomur in bila je vedno pravična. Svetovna vojna ji je iztrgala moža, ki je padel v tuji zemlji. Vsa vojna in povojna leta je gospodarila sama s svojima dvema sinovoma. Med vojno ji je umrl najmlajši sin, kar je bilo zanjo drugi hudi udarec, a prenesla je vse vdano v božjo voljo. Nepopisna so vsa dobra dela in zasluge pokojne Julijane, ki jo bo še marsikdo težko pogrešal. Vso priljubljenost in spoštovanje vse obširne okolice je pokazal njen pogreb, kakršni so redki pri nas. Pokojnico ohranimo v trajnem spominu. — Žalujočima sinovoma, sestri, bratom in ostalim sorodnikom izrekamo naše sožalje!

Apache, V Nasovi je umrl Gregor Vakač, zaveden Slovenec in skrben gospodar. Naj v miru počiva — žalujočim pa naše sožalje!

Smartno v Rožni dolini. Pri nas smo zadnji čas pokopali dve zgledni materi in blagi ženi: Franciško Brežnik in Franciško Hriberšek. Velika udeležba pri pogrebu in marsikatero ročno oko je pričalo, da smo se ločili od res blagih

Miš ustavila promet

Na zelo prometni cesti v Londonu se je ves promet ustavil za pet minut zavolje majhne miške. Miška je bežala pred mačko. Pred borzo je stal mešetar, ki je mirno čakal, da sporočijo nove tečaje. Nenadno je začutil, da mu je skočila miš v hlačnico in mu začela plezati po nogi navzgor. Mož se je smrtno prestrašil. Začel je kričati in skakati po hodniku, kakor da ga meče božjast. Seveda so se ljudje začudeno ustavili; menili so, da je mož znozel. Kmalu je bila cesta tako polna ljudi, da se je ves promet ustavil. Šele po petih minutah je mogel mešetar miš stresti iz hlačnice. In je ušla.

Inserirate!

Ko se je bližala hiši, v kateri je stanovala, si je oddahnila. A le za nekaj časa. Razne misli so jo začele mučiti. Kaj bo rekla mati? In kaj bo, če je slučajno kdo pri njih? Zbrati, pomiriti se bo morala, preden prestopi domači prag. Šla je mimo hiše, a takoj se je spomnila, da bi bilo to še bolj nevarno, kakor če gre domov. Obrnila se je in stekla v hišo. Ko je zaprla vrata za seboj, so ji moči popolnoma opešale. Zamajala se je in zgrudila na tla. Čez nekaj trenutkov je spet zbrala moči. Sedla je in zaklicala:

»Mati!«

Mati jo bo gotovo obvarovala hudega, nje se ji ni treba bati.

»Mati!« je spet zaklicala.

Ni dobila odgovora. V hiši je vladala tišina, samo budiljka je tik-takala.

Vstala je in šla v nadstropje. Mati je morda legla in zadremala. Ne. Stanovanje je bilo prazno. Nina je globoko, težko dihala. Pogledala je roke in obleko, da bi videla, če ni kje kaka kaplja krvi. Ničesar ni zasledila. Oddahnila si je. Nihče ne bo sumil, da je ona izvršila krvavo dejanje. Stopila je pred ogledalo. Vztrepetala je. Nasproti ji je zrl tako strašen obraz, da se ga je ustrašila. Oči so bile rdeče, solzne, divje. Ustnice blede in zatečene, obraz plav, lasje razmršeni in prepoteni. To naj bi bila tista Nina, katero je vsakdo smatral za lepoticu?...

Hitro se je umila in počesala. Medtem je razmišljala. Nekaj bo morala storiti. Dasi se ji je zdelo, da je doma popolnoma varna, si je vendar dopovedo-

vala, da bo vse tajila, če bi jo klicali na odgovor. Gotovo ji bodo verjeli, ker nihče ne bi mogel misliti, da bi tako nežna deklica mogla zagrešiti tako grozen zločin...

Prej je mislila, da bo samo z mesta zločina morala pobegniti in bo vse v redu. Kazimir umre in bo vsakdo mislil, da je izvršil samomor. Toda sedaj so se ji misli nenadoma začele zapletati. Pred seboj je zagledala dve veliki, s krogliami preluknjani dlani. Ti dlani bosta pričali, da Kazimir ni bil samomorilec, marveč žrtev morilcev. Toda ali je Kazimir res mrtev? Če ga najdejo živega, bo izpovedal, da je ona streljala nanj. In kaj bo potem svet rekel? Prepričati se mora, kako je s Kazimirom!

Nadela si je klobuk in odhitela od doma. Hitela je. Ko je prišla do parka, se je zavedla, da za svetla ne more k smreki, ker bi jo mogel kdo videti. Obrnila se je in šla v drugo smer. Blodila je ko v polsnu. Nenadoma se je znašla v cerkvi sv. Patricija. Cerkev je bila prazna, le na desni strani, pred oltarjem svetega Jožefa, je molila neka stara ženica. Kako miren, hladen in varen kraj! Nihče ne bo mislil, da bi se morilec mogel zateči v tak kraj. Samo to bo morala reči, da je bila v cerkvi in vsakdo ji bo verjel, da je nedolžna. Mlada leta so ji oživele v spominu. Moliti bi morala. Toda kaj? Poskusila je z očenašem, toda njene misli so se izgubile. Kvišku se je ozrla in zagledala podobo presvetega Srca Jezusovega. Roke podobe so bile razširjene, na dlaneh so zevale krvave rane. Srce ji je za hip zastalo od

žen. Na sedmini prve se je nabralo 111 din, na sedmini druge pa 100 din za novo lavantinsko bogoslovnico. Bog plačaj živim in rajnim! — Žalujemo po obeh materah naše sožalje!

Kostrivnica. Smrt se je letos pri nas lotila z veliko naglostjo žensk, katerih je že do sedaj pobrala deset, večinoma same stare, in enega moškega, Fajsovega Toneta. Med drugimi smo izgubili nad vse dobro in usmiljeno mamo Strnišatovo, p. d. Ferinovo, katera je umrla za kapjo. Na veliko soboto smo pa pokopali Mastnakovo mamo, mater uglednega celjskega trgovca Mastnaka, staro 93 let. Obe sta bili vzorni in krščanski materi kakor so tudi njih otroci. Obe sta rajni večni mir — žalujemo po naši sožalje!

Sv. Peter pod Sv. gorami. Preteklo sredo smo spremili k večnemu počitku na božjo njivo blagega, nadvse skrbnega očeta Lesjak Jožeta iz Bojnega vrha. Bil je otrokom nadvse dober oče, hiši vzoren gospodar, sosedom blag prijatelj in umen svetovalec, neštetim boter, vsakemu pa pomočnik v stili. Vse življenje ni pil ne vina ne žganja, vendar je bil v družbi, zlasti na ženičevanjih gostijah, kamor so ga radi vabili za starešino, vedno poln humorja in veselja razpoloženja. V njegovo hišo je zahajal le katoliški tisk. Sam neizmerno vdan katoliški Cerkvi, je tudi svoje otroke vzgojil v strogo verskem duhu. Zato ga je vse cenilo in spoštovalo. Naj mu bo Bog za vse velika dela, za katera v življenju ni iskal priiznanja, bogat plačnik — žalujemo družini naše sožalje!

Bizeljsko. V častitljivi starosti 76 let je preminul v Stari vasi na Bizeljskem Josip Janežič, bivši veleposesnik in obče znani ter spoštovani gospodar v spodnjih krajih. Rajni je bil zgled naprednega gospodarja, neustrašen narodnjak in je vodil med vojno županske posle. Pred leti je izročil svoje veliko posestvo sinu, sam pa je živel v lepem vinogradu na žalcu, dokler je lahko zmagoval strmino hriba. Za njegove velike zasluge na polju gospodarstva in narodnega dela ga je odlikoval kralj z redom sv. Save in jugoslovanske krone. Vrlemu in priljubljenemu možu ostani ohranjen med Slovenci časten ter hvaležen spomin — žalujemo soprog in dobrim otrokom pa naše iskreno sožalje!

groze. Nato je zapustila podobo in šla pred glavni oltar. Pred njim je brlela večna lučka. Nina se je spet zgrozila: luč je bila krvavo-rdeča. Ni mogla moliti. S strahom je zbežala iz cerkve.

Oh, ko bi vsaj komu mogla povedati vso stvar! Šla je proti domu.

Mati je že bila doma. Stala je pri štedilniku in kuhala kavo.

Nina je na voglu mize zagledala pismo. Ko je videla, da je njeno, ga je dvignila in ogledovala. Vedela je, da ga je pisal Štefan, da so v njem litvanske besede, ki ji sporočajo, da jo Štefan ljubi in bo v nedeljo prišel na obisk. Štefanova pisma je vedno rada čitala. Sedaj pa ni bila razpoložena za čitanje. Pri čitanju ne bi mogla zbrati svojih misli, ker ji je lebdela pred očmi Kazimirova slika. Poleg tega je do Štefana čutila neko nerazumljivo jezo in če bi hotela najti vzrok te jeze, bi izzvenel v očitku: Tu bi moral biti in mi pomagati v stiski. Zakaj si odšel v St. Patrik? Zaradi tebe sem si nakopala to nesrečo.

Obupno je vrgla pismo na mizo.

Ves čas jo je polnila neprijetna zavest, da jo mati opazuje in se vprašuje, kaj ji je. Najbrž je začudeno in z veseljem opazovala, kako brezbrizno je sprejela Štefanovo pismo. Naposled je mati spregovorila:

»Zakaj ne prečitaš pisma?«

Nina ni odgovorila.

»Kaj se je pa zgodilo? Ali sta se spila?«

Molk.

»Vedela sem, da ga boš lepega dne spoznala. Na-

Društvene vesti

Kamnica pri Mariboru. Slov. katoliško izobraževalno društvo vprizori v nedeljo, 30. aprila, ob treh popoldne v cerkveni dvorani pretresljivo dramo iz svetovne vojne »Človek, ki sem ga ubil«. Prijatelji lepe igre vabljani!

Slov. Bistrica. Pripravimo se na Prosvetni dan! Naglo se bliža 4. junij — dan blagoslovitve našega »Slomščekovega doma«. Že v začetku prejšnjega meseca smo glede tega poslali raznim društvom posebno okrožnico s sporedom in prijavnico. S tem seveda ni rečeno, da naj pridejo le povabljeni in organizirani, ampak vabimo sploh vse, ki čutijo katoliško in slovensko v naši sosesčini. Prosvetne organizacije pa so poklicane, da izvedejo široko agitacijo tudi izven društvenega kroga. Obenem naprošamo vse, da nam prijavite

vsa v glavnem svojo udeležbo, da moremo udeležbi primerno pripraviti rediteljstvo in drugo. Vse za lep »Prosvetni dan« v Slov. Bistrici!

Vransko. Veliko tombolo bo priredilo dne 21. junij Katoliško prosvetno društvo. Glavni dobitek bodo: dve moški in eno žensko kolo, zaboj sladkorja, vreča moke, dva sežnja drv, moška žepna ura, ženska zapestna ura ter blago za žensko obleko. Poleg teh velikih dobikov bo še zelo veliko število manjših. Cena posameznim srečkam je dva dinarja. Prijatelji od blizu in daleč, priskrbite si pravočasno srečke, ki vam bodo zagotovile pravico do lepih dobikov!

Sv. Andraž pri Velenju. Dne 30. aprila bome v Društvenem domu igrali prelepo igro v šestih slikah »Rožni venec«. Začetek ob treh popoldne.

Dopisi

POZOR, CENJ. DOPISNIKI!

Zaradi praznovanja 1. maja bo delo v tiskarnah ta dan počivalo. Ker bomo »Slov. gospodarja« zaključili že v soboto, zato moramo imeti dopise v rokah že v petek, dne 28. aprila.

*

Sv. Marija v Pušcavi. Kot vsako leto, pričnejo v Pušcavi veliki romarski shodi s četrto nedeljo po Veliki noči. Letos pride ta nedelja na 7. majnika. V Pušcavi praznujemo to nedeljo vsako leto v spomin, ko je bila veličastna puščavska cerkev pred 310 leti posvečena. Kot vsako leto, se bo vršil ta romarski shod tudi letos. Spored. 6. maja popoldne spovedovanje romarjev. Dne 7. maja zjutraj od petih naprej spovedovanje. Ob 7 po prihodu vlakov pridiga in slovesna sveta maša. Ob devetih tiha sv. maša. Ob desetih pridiga in nato slovesna peta sv. maša. Kdor še ni zadostil velikonočni dolžnosti, ima priložnost tedaj, ker bo spovednikov dovolj na razpolago. Izletniki, ki tako radi pohitite na Pohorje, združite razvedrilo telesa in duše na to nedeljo v Pušcavi! — Naslednji shodi bodo: na praznik sv. Ane, 26. julija, v nedeljo po sv. Ani, 30. julija,

na praznik vnebovzetja Marijinega, 15. avgusta, v nedeljo po prazniku vnebovzetja, 20. avgusta, in na praznik rojstva Marijinega, 8. septembra.

St. Ilj v Slov. goricah. Dne 30. aprila ob pol osmih dopoldan se vrši predavanje banovinskega instruktora za protiplinske napade dr. Jurečko Ivana o lastnosti in učinku strupenih plinov ter o izvedbi organizacije obrambe proti istim. Ob treh popoldne se vrši istotam praktična gasilska vaja. Protiplinska obramba se izvaja energično v vseh evropskih državah.

Apače. Dolgo že ni bilo v »Slov. gospodarju« poročila iz Apač, zato ste gotovo radovedni, kako je tu pri nas. Je prav lepo, vse zeleni in cvete, na belo nedeljo se je pa pripeljalo k nam kar celih deset avtobusov in tovornih avtov z izletniki. Bili so Slovenci iz Maribora in Sv. Lenarta, ki so v Stogovcih in v Apačah zapeli nekaj prav lepih pesmi. — Ze dalje časa ima bolezenski dopust učiteljica gdca Dora Gregoretič. Je zelo bolna na poljučin. Tako spet manjkata dve učiteljski moči. — Dne 20. aprila ob pol petih popoldne je izbruhnil požar v skednju g. Satlerja v Mahovcih. Gospodar se je ravno vrnil iz Gornje Radgone in bil pri malici, ko ga sosed opozori, da gori nje-

posled bi se lahko spametovala in se poročila s Kazimirom.

Nina je šla v svojo sobo. Sedla je h klavirju in zaigrala pesem »Srca in cvetlice«. Čez nekaj časa je šla v kopalnico. Dolgo si je močila obraz in oči z mrzlo vodo. Nato se je obrisala in stopila k oknu. Sonce je še sijalo, toda bližalo se je zatonu. Grozni sončni žarki! Kot kaki vohuni osvetljuje vsako stvar. Zdelo se je, da se je sonce na robu obzorja ustavilo in noče izginiti z vidika.

10.

Skoraj istočasno, ko je bila Nina s Kazimirom na sprehodu in je izvršila grozno dejanje, je Štefan čakal v Sv. Patriku na voz cestne železnice, da bi ga prepeljal v Pikerton. Na sebi je imel svojo najboljšo obleko. Bil je slabo razpoložen. Vročina in gospodarjeva neizprosna strogost sta ga popolnoma izčrpali. Vsak dan je moral vstati že pred peto uro. Pol ure nato je že odprl točilnico. Potlej je moral pometati, brisati prah, izpirati pljuvalnike. Ko je bil gotov s tem delom, so navadno že prišli prvi gostje.

Gospodar je bil samo prvi dan navzoč pri otvoritvi točilnice, da bi uvedel novega natakarkarja. Druge dni se je pojavil šele proti poldnevu. Po odhodu opoldanskih gostov je Štefan lahko odšel, ker je imel prosto do petih. V tem času je navadno šel domov spat. Potem se je spet začelo delo in je trajalo do polnoči.

(Dalje sledi)

Naš želedec — ura

Vsaka jed potrebuje določen čas za prebavo in dobro je, če te čase vsaj za najvažnejša živila poznamo, da bomo vedeli izbirati. Čaj, kava in pivo zapustijo želedec v eni uri, mehko kuhana jajca, mesna juha in kuhano mleko v polruguri, hruške in cvetače v 2 urah, beluše in paradizniki v 2 in pol urah, surova jajca, krompir v oblicah, bel kruh, jagode in marelice v 2 in tričetrt ure, kuhana perutnina v 3 urah, bravnina v 3 in četrt ure, riž, špinata in govedina v 3 in pol urah, pečenka in kumarice v 4, orehi, gosja pečenka, svaž kruh in račja pečenka v 4 in pol, goveji filet v 4 in tričetrt, slaniki, grahova kaša in zeleni fižol v 5, svinjina v 5 in četrt ure.